

Albert Edelfelts brev – malliesimerkki digitaalisen ajan avoimista aineistoista

Julkaistu 12.10.2016 klo 10:38 Kirjoittaja Jessica Parland-von Essen ja Tommi Kutilainen

Sähköinen kirje- ja taide-editio [Albert Edelfelts brev](#) on malliesimerkki digitaalisen ajan arkistojen avaamisesta. Sivusto koostuu kokoelmasta kirjeitä, jotka Edelfelt kirjoitti äidilleen Alexandra Edelfeltille. Kirjeet esitellään digitoituina kuvina sekä referaatteina. Sivuston tekijät saivat tämän vuoden [tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon](#).

Sivusto on hieno esimerkki tietotekniikan tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisestä. Sivustolla kirjemateriaalia on rikastettu ja linkitetty muihin tietoihin. Monet kirjeissä mainituista Edelfeltin taideteoksista ovat sivustolla esillä [Kansallisgallerian](#) tarjoamina kuvina, ja käyttäjä voi katsoa taideteosta samalla kun lukee Edelfeltin mietteitä siitä. Kirjeisiin on liitetty asiasanoja kuten avainhenkilöitä, paikkoja ja aiheita, jotka kytkevät samaa teemaa käsittelevät kirjeet yhteen. Sivuston rikastamiseen on myös hyödynnetty linkitettyä tietoa muista lähteistä.

”Edelfeltin kirjeiden avaaminen tuntui luonnolliselta, koska ne sisältävät niin paljon tietoa 1800-luvun lopun suomalaisesta, pohjoismaisesta ja eurooppalaisesta kulttuurihistoriasta: henkilöitä, tapahtumia ja ilmiöitä, joita monet tutkijat voivat hyödyntää ja jotka voivat tuottaa iloa kaikille kiinnostuneille. Avaaminen oli myös helppoa, koska Edelfelt-aineistoihin ei liity mitään tekijänoikeudellisia kysymyksiä”, kertoo Edelfelt-julkaisun päätoimittaja Maria Vainio-Kurtakko.

Sivusto mahdollistaa tutkimusmatkan Edelfeltin maailmaan. Yhdellä hiiren painalluksella sivuston käyttäjä voi tutkia Edelfeltin merkkiteoksen tekoprosessia alusta loppuun, seurata taiteilijan ihmissuhteita tai jäsentää taiteilijan reittejä Euroopan halki. Sivuston tekijät ylläpitävät lisäksi Edelfeltin elämää seuraavaa [Facebook-sivua](#), jossa on esillä kulloisena päivämääränä kirjoitettuja kirjeitä.

”Se, että aineisto on saatavilla vain klikkauksen päästä omalta tietokoneelta, on todella arvokasta. Sähköiset palvelut mahdollistavat uusia ja tehokkaita hakutapoja aineistoon. Tämän kaltainen julkaisu mahdollistaa juohevan siirtymisen analyysin, koska me olemme jo selvittäneet kaikki henkilöihin, paikkoihin ja taideteoksiin liittyvät perustiedot”, Maria Vainio-Kurtakko sanoo.

Kuva Tampereelta nykyisen Tuomiokirkon lähetyviltä vuodelta 1905. Kuvassa vasemmalta Johan Jakob Tikkanen (Suomen ensimmäinen taidehistorian professori), taidemaalari Magnus Enckell ja Albert Edelfelt, sekä arkkitehdit Birger Federley ja Lars Sonck. Kuva CC BY Kansallisgalleria.

Albert Edelfelts brev avaa näkymän paitsi Edelfeltin elämään myös 1800-luvun maailmankuvaan ja henkiseen maisemaan. Aiemmin lähinnä tutkijakäytössä oleva aineisto muuttuu relevantiksi

sisällöksi suurelle yleisölle. Verkkopalvelu ansaitsee myös kiitosta kulttuuriperinnön avoimuuden ja jälleenkäytön mahdollistamisesta. Kirjeaineisto sekä referaatit on julkaistu avoimella lisenssillä ja ne ovat kenen tahansa vapaasti käytettävissä. Data tarjotaan käyttäjälle avoimen rajapinnan kautta. Näin ollen dataa voitaisiin käyttää myös muiden verkkosisältöjen rikastamiseen tai kirjeiden datalähtöiseen tutkimukseen.

Verkkopalvelu Albert Edelfelts brevin tekijät:

Filosofian tohtori **Maria Vainio-Kurtakko**, dosentti **Henrika Tandefelt**, filosofian tohtori **Elisabeth Stubb**, suunnittelija **Johan Kylander**, tietojärjestelmäpäällikkö **Dennis Stolt**, koordinaattori **Tove Ørsted** ja digitalisoija **Tuuli Toivola**.